

## Sucho 2017

Žatva na juhu je ukončená, na severe pokračuje. Poľné práce komplikujú výdatné lokálne búrky a víchrice. Vplyvom jarných mrazov, sucha a premnoženej poľovnej zveri bude vo väčšine regiónov nižšia úroda so zhoršenou kvalitou.

Tohtoročné suchu bude mať vplyv na úrody letných a aj jesenných plodín. Predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Milan Semančík novinárov informoval, že poľnohospodárom ostáva pozberať už len cca. 10-12% z tohtoročnej úrody hustosiatych obilnín. "Z výsledkov vyplýva, že v tomto roku sa na Slovensku dopestuje cca. 2,5 mil. ton hustosiatych obilnín. Oproti minulému roku to predstavuje 20%-tný výpadok v produkcii. Odhady zo začiatku žatvy o nižších úrodách sa tak naplno potvrdili," uviedol Milan Semančík.



20% výpadok z úrod budú mať aj v bratislavskom regióne. "My sme v zrážkovom tieni. Úrody budú u nás nižšie než vlani, hlavne pri pšeniciach, ale aj repky sú postihnuté. Pri pšenici sme dosiahli úrodu 4,17 ton/ha, vlani cez 7 ton. Robíme všetko pre výživu pôdy. Organickú hmotu dávame do pôdy, aby zadržala vodu. Aj napriek tomu nedostatok zrážok je veľmi citel'ný," povedal predseda RPPK Bratislava a zároveň predseda PD Šenkvice Karol Motyka.

Jeden z najviac suchom postihnutých regiónov na Slovensku je galantský región. Predseda RPPK Galanta Peter Horváth novinárom priblížil úhrn zrážok v lokalite. "Za prvých šesť mesiacov napršalo 125 mm, polročný priemer je 250-300mm a ani zimná vlaha nebola. Hovoríme o obrovskom deficite. Sú podniky a lokality, kde nenapršalo ani tých 125 mm. Výpadok za okres je aj vyšší ako celoslovenských 20%, môže to byť aj 40%. Teraz je otázne, či tieto podniky prežijú, či sa im pomôže alebo nie. U pšeníc máme okresný priemer 4,2 ton/ha, pôda bola vyhnojená, porasty ošetrované, plánované úrody boli na úrovni 7 ton", zosumarizoval situáciu za región P. Horváth.

Mimoriadne teplé počasie panovalo aj v 32. týždni. Najvyššie teploty vzduchu boli namerané na západe Slovenska, kde boli zároveň zaznamenané aj najmenšie úhrny zrážok. Intenzívne zrážky boli

najmä na východnom Slovensku, kde na juhovýchode krajiny napadlo lokálne až okolo 60 mm. Sucho naďalej trvá na západe Slovenska, najpriaznivejšie vlhové podmienky sú na východe krajiny.



Sucho spôsobuje problémy aj v živočíšnej výrobe. Prejavuje sa to nižšími úrodami a zhoršenou kvalitou krmovín a zároveň teplotným stresom u hospodárskych zvierat, a teda aj zhoršeným zdravím a nižšou produkciou.

Extrémne zmeny teplôt - aprílové a májové mrazy, horúčavy a minimum zrážok počas letných mesiacov - sa výrazne podpíšu aj pod zníženie úrod jesenných plodín. Dve vlny nízkych teplôt na jar a extrémne horúčavy najmä v druhej polovici júla veľmi negatívne ovplyvnia **úrody kukurice**. Teplotné výkyvy postihli prevažne Trnavský, Nitriansky a Bratislavský kraj, v ktorých sa nachádzajú už tradične najväčšie plochy osiate touto jesennou plodinou.

Dlhé obdobie bez zrážok fatálne zredukovalo listovú plochu kukurice, čo sa prejaví aj na predpokladanej úrode. Podľa odhadov Zväzu pestovateľov a spracovateľov kukurice /člen SPPK/ sa budú úrody kukurice na zrno pohybovať do 6 ton/ha, pričom minulý rok boli úrody na úrovni 7,76 ton/ha.





**Tab.č.1.: Prehľad úrod kukurice na zrno za roky 2011-2016 v t/ha**

Obdobie	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Produkcia	7.15	5.51	5.7	8.39	4.85	7.76

\*Veľké sucho potrápilo našu krajinu aj v roku 2015, čo je zrejmé aj z prehľadu výnosov z tohto roku.



Aj **úrody zemiakov** budú v tejto sezóne nižšie a to približne o 23 % v porovnaní s minulým rokom. Oproti 5-ročnému priemeru poklesnú úrody približne o 16 %. Priemerná produkcia zemiakov by mala byť na úrovni 18-20 ton/ha. Celkovú produkciu odhaduje Zemiakarsky zväz SR /člen SPPK/



maximálne do 150.000 ton, 5-ročný priemer je na úrovni cca 175.000 ton.

Nakoľko bolo počasie v hlavných zemiakarských pestovateľských oblastiach Európy (V. Británia, Nemecko, Holandsko, Belgicko, Francúzsko) takmer ideálne, ceny zemiakov budú pravdepodobne klesať, čo negatívne ovplyvní slovenských pestovateľov.

Takmer optimálne zrážkový rok 2016 **pre repku olejnú** sa tento rok neopakoval. Výrazný nedostatok zrážok v niektorých regiónoch spôsobil celoslovenský pokles hektárových úrod repky o 12-14%. Produkcia v južných oblastiach SR vykazovala úrody 2,2, - 2,6 ton/ha (niekde aj nižšie) na rozdiel od severných oblastí, kde sa úrody pohybovali nad 3 tony/ha.

**Tab.č.2.: Prehľad úrod repky olejnej za roky 2013-2017 v t/ha**

Obdobie	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Produkcia	2,74	3,57	2,69	3,47 odhad	3,02 odhad
Spolu	373 960 ton	448 858 ton	320 629 ton	432 795 ton	440 000 ton

Nedostatok zrážok od začiatku vegetácie až do súčasnosti prudko brzdí vývoj cukrovej repy. Rozhodujúcim obdobím pre tvorbu úrody sú zrážky a teploty v mesiacoch jún, júl a august.



Podľa Zväzu pestovateľov cukrovej repy Slovenska /člen SPPK/ sa v optimálnych rokoch úrody pohybovali na úrovni 75 ton/ha v suchých rokoch 57 ton/ha. Ak bude v roku 2017 pokračovať rovnaký priebeh počasia ako doposiaľ, dá sa počítať s priemernou úrodou buliev 50 t/ha, čo je 80 % priemernej úrody rokov 2011 - 2015.

V porovnaní s rokom 2016 by to bolo len 70 % priemernej úrody. Výpadok úrody na úrovni 20% predstavuje pri priemernej úrode cukrovej repy výpadok tržieb až 310 €/ha, čo na celkovú výmeru

22 551 ha predstavuje 7 mil. €.

**Tabulka č. 3: Prehľad úrod cukrovej repy a produkcia cukru**

<b>Rok</b>	<b>Výmera</b>	<b>Úroda</b>	<b>Cukornatosť</b>	<b>Produkcia cukru</b>
	<b>ha</b>	<b>t/ha</b>	<b>%</b>	<b>t</b>
<b>2011-2015</b>	<b>20 269</b>	<b>60,15</b>	<b>16,59</b>	<b>176 831</b>
<b>2016</b>	<b>21 657</b>	<b>71,76</b>	<b>16,38</b>	<b>221 315</b>
<b>2017</b>	<b>22 551</b>	<b>50</b>	<b>16</b>	<b>157 857</b>

**NÁVRHY SPPK:**

**1. Zriadenie Rizikového fondu**

**2. Podpora MPRV SR na rekonštrukciu a vybudovanie nových závlahových sústav. Z približne 320 00 hektárov vybudovanej siete zavlažovacích zariadení je v súčasnosti výmera funkčnej závlahovej siete na úrovni približne 60 000 hektárov a aj menej.**

**3. Používanie osív vyšlachtených na Slovensku**